

VĂN BẢN 2

BÀN VỀ NHÂN VẬT THÁNH GIÓNG

Chuẩn bị đọc

Em đã đọc truyện *Thánh Gióng* trong bài *Lắng nghe lịch sử nước mình*, hãy chia sẻ với các bạn ấn tượng của em về nhân vật Thánh Gióng.

Trải nghiệm cùng văn bản

Truyện *Thánh Gióng* là tác phẩm lớn đầu tiên về đề tài giữ nước chống xâm lược. Nhân vật Thánh Gióng được xây dựng rất đặc sắc, vừa là một anh hùng phi thường với vẻ đẹp lí tưởng¹, vừa là một con người trần thế với những vẻ đẹp giản dị, gần gũi.

Trước hết, Thánh Gióng hội tụ những đặc điểm phi thường, thể hiện lí tưởng của nhân dân về người anh hùng đánh giặc cứu nước. Sự phi thường của nhân vật Gióng thể hiện qua những chi tiết về sự thụ thai thần kì của bà mẹ Gióng (như bà bắt đầu mang thai Gióng sau khi bà ướm thử bàn chân mình vào vết chân khổng lồ, bà mang thai Gióng mười hai tháng mới sinh,...). Ở Gióng có cả sức mạnh của thể lực và sức mạnh của tinh thần, ý chí. Không có thể lực và ý chí chiến đấu phi thường, làm sao Thánh Gióng có thể nhổ tung bụi tre đằng ngà để tiếp tục truy kích và đánh tan giặc Án xâm lược? Tất cả những chi tiết ấy đều nhằm mục đích đề cao người anh hùng, làm cho người anh hùng có nguồn gốc siêu nhiên, thần thánh khác thường. ①

Theo dõi

- ① Điều gì làm nên sự phi thường của nhân vật Thánh Gióng?

¹ Vẻ đẹp lí tưởng: vẻ đẹp hoàn hảo trong hình dung, quan niệm của mọi người.

3. Trong đoạn văn sau, câu nào thể hiện lí lẽ, câu nào thể hiện bằng chứng?

Quá trình ra đời, trưởng thành và chiến thắng giặc ngoại xâm của Gióng đều gắn với những người dân bình dị. Dù có siêu nhiên kì ảo đến đâu, Gióng vẫn phải “nằm trong bụng mẹ” (dù là mấy tháng), vẫn phải “uống nước, ăn cơm với cà” (dù là mấy nồng), vẫn phải mặc quần áo bằng vải của dân làng Phù Đổng (dù là cõ rồng đến đâu). Và ngay cả ngựa sắt, roi sắt, áo giáp sắt của Gióng cũng là do vua Hùng tập hợp những người thợ rèn tài giỏi ở trong nước đúc nên.

4. Hãy tóm tắt nội dung văn bản bằng một đoạn văn (khoảng 150 chữ).

5. Có ý kiến cho rằng: Những góc nhìn, cách hiểu khác nhau của tác giả về nhân vật Thánh Gióng giúp chúng ta hiểu văn bản sâu hơn. Em có đồng ý với ý kiến này không? Vì sao?

Nhìn chung, những yếu tố kì diệu, khác thường trong nhân vật Gióng tuy khá nổi bật nhưng cũng không thể lẩn át và thay thế được cái bình thường của con người平凡.

Nguồn gốc, lai lịch của Gióng thật rõ ràng, cụ thể và xác định. Căn bản và trước hết, Gióng là một Con Người, một người con của làng Phù Đổng, nước Văn Lang, đời Hùng Vương thứ sáu. Quá trình ra đời, trưởng thành và chiến thắng giặc ngoại xâm của Gióng đều gắn với những người dân bình dị. Dù có siêu nhiên kì ảo đến đâu, Gióng vẫn phải “nằm trong bụng mẹ” (dù là mấy tháng), vẫn phải “uống nước, ăn cơm với cà” (dù là mấy nong), vẫn phải mặc quần áo bằng vải của dân làng Phù Đổng (dù là cõi rộng đến đâu). Và ngay cả ngựa sắt, roi sắt, áo giáp sắt của Gióng cũng là do vua Hùng tập hợp những người thợ rèn tài giỏi ở trong nước đúc nên.

Nhân vật Thánh Gióng thể hiện sức mạnh của nhân dân trong công cuộc giữ nước. Lực lượng chống giặc ngoại xâm, bảo vệ Tổ quốc của dân tộc bình thường tiềm ẩn¹ trong nhân dân, tương tự như chú bé làng Gióng nằm im không nói, không cười. Nhưng khi có giặc thì tiếng gọi ấy đã tập hợp, thức tỉnh tất cả các lực lượng tiềm ẩn ấy của dân tộc và làm nên Thánh Gióng.

Khi chưa có giặc, Gióng là đứa trẻ nằm im không biết nói. Khi nghe tiếng gọi của non sông, Gióng vọt lớn lên và cất lời nhận nhiệm vụ, đánh tan giặc, Thánh Gióng bay về trời. Quá trình phát triển của nhân vật Thánh Gióng đòi hỏi ý nghĩa nhân sinh và nên thơ, nên hoạ biết bao!

(Theo Hoàng Tiến Tựu, *Bình giảng truyện dân gian*, NXB Giáo dục, 2003)

Suy ngẫm và phản hồi

- Tác giả đã nêu những ý kiến gì về nhân vật Thánh Gióng?
- Hãy xác định lí lẽ, bằng chứng mà tác giả đưa ra để củng cố ý kiến của mình và điền vào bảng sau (làm vào vở):

Ý kiến về nhân vật Thánh Gióng	Lí lẽ	Bằng chứng
Ý kiến 1: Thánh Gióng là một người anh hùng phi thường.
Ý kiến 2:

¹ Tiềm ẩn: ngầm ẩn bên trong, chưa bộc lộ ra ngoài.